

Az Erdődy család első ismert őse Bakócz Ferenc kerékgyártó volt, akinek a fiai papi pályára lépve nemességet kaptak Mátyás királytól. A család felemelkedése Bakócz Tamás bíboros nevéhez köthető, aki hatalmas vagyonát oldalági örököseire hagyta. Az Erdődy familia Magyarország egyik legrégibb grófi

családja, mely a mohácsi vész előtt nyerte grófi rangját II. Ulászlótól 1511. november 25-én. Az igen szerteágazó család vasvörösvári vonala, amelyből Gróf Erdődy Tamás is származott - házasság által - a Rákóczi család birtokainak egy jó részének is örököse lett. A családból többen jutottak országos méltóságokhoz, püspökök, országbírók, horvát bánok és tábornokok voltak közöttük. **gróf Erdődy Tamás** édesapja gróf Erdődy Gyula Vas vármegyében karitatív tevékenységéről is ismert birtokos volt, egyúttal nagy pártfogója volt Vasvörösvárnak. Az ő kezdeményezésére alakult meg 1880-ban az önkéntes tűzoltóegylet. Édesanyja a Magyarországon ismert festőnő Erdődy Gyuláné, született Széchényi Emília.

1886-ban a vasvörösvári kastélyban született Erdődy Tamás gróf, aki már **kora gyermekkorától részt vett a vasvörösvári önkéntes tűzoltók munkájában.**

Győrben, középiskolai tanulmányai alatt kötelezte el magát végleg a tűzoltó hivatásnak. Győrben, Budapesten és Bécsben végzett tényleges tűzoltói szolgálatot, közben a gyakorlati feladatai mellett az ország egyik első szaktekintélyévé képezte magát. Előbb a Győri Önkéntes Tűzoltó Testület választotta tiszteletbeli alparancsnokává, majd Vasvármegye tűzoltóságának első embere lett.

Magyar tűzoltók Messinában. 1908. december 28-án hajnali 5 óra 21 perckor egy 7,5 –ös erősségű földrengés rázta meg a szicíliai 158 000 lakosú kikötővárost, Messinát. A rengést egy 2,5 méter magas cunami követte, amely közel 100 méter mélyen hatolt a szárazföld belsejébe. A szomszédos Reggio Calabriában 4,5 méter magas cunamit észleltek, amely 2 óra múlva elérte Málta szigetét is. Több, mint 100.000-en haltak meg, illetve tűntek el. A katasztrófa várost szinte teljesen lerombolta megszűnt a

gáz, az ivóvíz, és a szennyvízellátás. A helyzetet súlyosbította, hogy az akkori olasz kormány megkésve reagált az eseményekre. A messinai katasztrófa hatása alatt az egész világ megmozdult, hogy részt vegyen a szerencsétlenek segélyezésére irányuló akcióban. A budapesti tűzoltóság felkérésére Vas vármegye tűzrendészet felügyelője, gróf Erdődy Tamás gróf két tűzoltóval azonnal Messinába utazott, elsőik között indult és érkezett a szerencsétlenül jártak segítségére

gróf Erdődy Tamás részvétele a messinai földrengést követő mentésben.

Erdődy Tamás január 5-én érkezett Rómába, ahol azonnal jelentkezett a segítőakció vezetőségénél. Rögtön beosztották a legközelebbi katonavonattal induló mentő-expedícióhoz, amely Nápolyon át St. Eufemiaig vitte őket. Innét hajóval mentek tovább Szicíliába. Estére Messina közelébe értek, de a hajó nem mehetett be Messina kikötőjébe, mert a kikötő szó

szerint elsüllyedt. Erdődy gróf csapata azt a feladatot kapta, hogy a város egyik pontján dühöngő tűzvészt igyekezzék lokalizálni. Január 6-án és 7-én végeztek a tűzoltással és mentéssel Erdődy gróf emberei. Ekkor már nem találtak mást a romok alatt, mint halottakat vagy haldoklókat. Erdődy gróf másnap reggel torpedónaszádon néhány mérnökkel Reggioba ment át. Itt a pusztulás még rettenetesebb volt, mint Messinában, mert itt a földrengésnek nagyobb ereje volt, mint a szicíliai partokon. Reggióban nem volt tűz, ott az expedícióra csak az a munka várt, hogy egyes veszedelmes romokat ledöntsenek vagy felrobbantsanak. Kiemelkedő szaktudása, helytállása nemzetközileg is elismerté tette.

Erdődy Tamás gróf kitüntetése. Dunántúli Hírlap Győr 1909. február 25.

Erdődy Tamás gróf neve jóhangzású és közkedvelt Győr polgársága előtt. Itt végezte néhány év előtt középiskoláit, de már akkor élénk érdeklődést tanúsított társadalmi mozgalmaink iránt s részvevő szíve mindenütt megnyilatkozott, ahol jó és nemes ügyben tenni kellett. Ez emberszeretete vezette őt a tűzoltó-testületbe, majd tanulmányozva a külföld nagy városainak tűzoltó intézményét, az ország

egyik első szaktekintélyévé képezte ki magát. Ebbéli működésének és érdemeinek elismerésül a győri önk. tűzoltó testület tiszteletbeli alparancsnokává választotta. Vasvármegye társadalmi életében tevékeny részt vesz. Emberszerető szívének fényes példáját adta, amikor a messinai földrengés híre hozzánk érkezett, nyomban fölkészült, hogy nemcsak anyagilag, de közvetlen munkájával is segítségére legyen a szerencsétleneknek. Életveszélyeztető munkát végzett a tűz eloltásában és a bent szorultak megmentésében. Tapasztalatait egy füzetbe élvezetesen meg is írta és azt Messina és Reggio címmel dr. Nitsch Árpád János szerkesztésében megjelenő Lányok könyvtárában meg is jelent. E nemes fáradozásait most fényes kitüntetéssel jutalmazta X. Pius pápa. Dr. Széchenyi Miklós gróf püspöknek római útja alkalmával a pápa a pro ecclesia et pontifice érdemkeresztet nyújtotta át azzal, hogy tűzze a fiatal, önfeláldozó és hithű Erdődy gróf mellére. A megyés püspök személyesen nyújtotta át Vasvörösvárott a fényes kitüntetést Erdődy Tamás grófnak megható családi ünnepség keretében. Kitüntetése alkalmából számosan keresték föl üdvözlétükkel Erdődy grófot, a győri önk. tűzoltó testület pedig átiratilag fejezi ki együtt érző örömét tiszteletbeli alparancsnoka előtt. 1910. áprilisában Erdődy Sándor gróf - az akkori vasvármegyei tűzrendészeti felügyelő - több magyar tűzoltótársával Konstantinápolyban járt, ahol gróf Széchenyi Ödön pasa - a török tűzoltó csapatok parancsnoka - átadott neki egy személyre szabott kitüntetést a messinai hős, Erdődy Tamásnak címezve. Az Olasz Vöröskereszt egy óriási nagyságú ezüstplakettet és elismerőlevelet küldött Erdődy Tamás grófnak, köszönetét tolmácsolva az egész olasz nemzet nevében.

Az I. világháború alatt Az I. világháború kitörésekor Gróf Erdődy Tamás tartalékos hadnagyként vonult be, az elsők között megsebesült meg, majd felépülése után 1915-ben a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete által üzemben tartott 36. kórházvonat parancsnokaként szolgált. 1916-tól – IV. Károly megkoronázása után - rövid ideig – igen jelentős közéleti szereplő volt. Ennek oka az volt, hogy gróf Erdődy Tamást

gyermekkorától egészen haláláig szoros barátság fűzte az utolsó magyar királyhoz, IV. Károlyhoz.

IV. Károly teljhatalmú megbízottja. Erdődy Tamás IV. Károly király gyermekkori pajtása, később legbizalmasabb barátja és leghűbb munkatársa volt. Ez a mély bizalom volt az oka annak, hogy megkoronázása után IV. Károly Erdődy Tamás grófot bízta meg az antant és az Osztrák-Magyar Monarchia közötti békétárgyalások megszervezésével, amelynek célja az I. világháború minél gyorsabb lezárása volt.

IV. Károly személyes testőre. Annak ellenére, hogy gróf Erdődy Tamás nem tartozott a király udvartartásához, vagy közelebbi kíséretéhez, hadseregőparancsnokság azzal bízta meg, hogy a főhadiszálláson, illetve a király mindenkor tartózkodási helyén a rendészeti és közbiztonsági intézkedéseket tegye meg. Az utolsó hónapok alatt minden udvari utazásnál, a vonaton, vagy hajón, találkoztunk gróf Erdődy Tamás tartalékos huszárszázadossal, mint IV. Károly személyes biztonságára felügyelő „testőrrel”.

1921-ben IV. Károly első restaurációs kísérleténél gróf Erdődy Tamás volt, aki autóval Magyarországra – Bécsből Szombathelyre - vitte a királyt. E miután kiutasították Ausztriából.

Az új határokhoz közeli Kőszegen telepedett le. Itt városi és járási tűzrendészeti felügyelőként és a városi tűzoltók parancsnokhelyetteseként újíttotta meg a városi tűzoltóságot.

Az 1921-es nyugatmagyarországi felkelésben.

1921 augusztusától a Nyugatmagyarországi felkelők egyik parancsnokaként, feleségével együtt aktívan részt vett a felkelésben. A képen balról a harmadikként gróf Erdődy Tamás ekkor már a felkelők csendőrségének parancsnokaként, (nagy valószínűséggel) több kőszegi felkelő társaságában, (a kőszegi felkelők az Ő parancsnoksága alatt vonultak Nyugat-Magyarország védelmére) Mellette

felesége, Albrecht Antónia, aki a felkelők közé állva – egyetlen női felkelőként – állt helyt. 1923-ban az olmódi tűzoltók – a község Magyarországhoz való visszacsatolás után - tiszteletbeli parancsnokukká választották. A határok véglegesítését követően mindennemű politikai tevékenységtől visszavonult, Kőszegen az egykori Lőwy Sándor utca 6. szám alatt villát építtetett. Politikával többé nem foglalkozott. Mindig tűzoltó egyenruhában járt, szerette a társaságot, a bálokon nemcsak a megjelent hölgyeket táncoltatta végig, hanem a vendéglő női személyzetével is táncra perdült. 1928-ban vasvárosi kastélyának értékeiből két szobára való muzeális tárgyakat ajándékozott Kőszeg városának. Ezeket a városi múzeumban helyezték el.

Gróf Erdődy Tamás végrendelete.

korabeli újságcikk.

Gróf Erdődy Tamás kőszegi földbirtokos, a kőszegi tűzoltóság főparancsnoka, négy végrendeletben rendelkezett vagyonáról. Az egyikben nagyobb összeget hagyományozott házvezetőnőjének, Pados Emmának, a másikban jelentős alapítványt tett a kőszegi tűzoltóságnak azzal a rendeltetéssel, hogy annak évenkénti kamatát, annak a tűzoltónak, kőszegi vagy idegen polgárnak adják jutalmul, aki valamilyen kőszegi tűz oltásánál égési sebeket szenved. Ennek az alapítványnak az indoka a tűzoltóság iránt érzett rokonszenv mellett, a gróf felesége halálának tragikus volta. Egy alkalommal leforrázta magát és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, a hogy meghalt. A harmadik végrendeletben azt kéri az elhunyt gróf, hogy édesapjának, édesanyjának és Károly királynak fényképeit helyezték koporsójába. A király iránt érzett ragaszkodását az is magyarázta, hogy az elhunyt gróf gyermekkorának nagy részét együtt töltötte néhai Károly királlyal.

gróf Erdődy Tamás temetése

Kőszeg és Vidéke 1931. április 26.-i lapszám

Elhunyt Erdődy Tamás gróf. Ha a városunkban 10 éve letelepedett polgárian és főleg a tűzoltó-intézménynek élt „Tamás gróf” végig nézhette volna impozáns méretű temetését, bizonyára egyenesre feszített vigyázban meglehetősen szalutált volna: rendben van tűzoltó bajtársak. Jól csináltátok! Több ezer főnyi közönség kísérte utolsó útjára az ősi vörösvári Erdődy család utolsó tagját. Érckoporsóját a koszorúk halmazával megrakott nagy tolólétrára helyezték el, mellette fáklyákat vivő tűzoltók haladtak, előtte fényes papi segédlettel Kincs István, után a vépi Erdődy család képviselője, a fiatal Erdődy Ferenc gróf, a Kőszegi Önkéntes Tűzoltó Egylet elnöke: Jambrits Lajos, egykori nevelője: Dr. Horváth Lajos esperes, Erdélyi Ernő győri főparancsnok, az Országos Tűzoltószövetség képviselője, Herbst Géza udvari tanácsos, nyugalmazott alispán, A Vas-megyei tűzoltószövetség képviselője Kirchnopf Jenő parancsnok és a tűzoltó- választmány számos tagja, a Nyukosz egylet küldöttsége, Kepes Winckler Szilárd ezredes és a polgári élet számos reprezentánsa. A gyászmenet élén városi fúvós

zenekar után a vasvörösvári, szombathelyi, körmendi sárvári s kőszegi járás tűzoltóegyleteinek küldöttségei zászlókkal es jelvényeikkel. Amerre a gyászmenet haladt mindenütt sűrű sorokban a város lakossága képezte a sorfalat, Ez a nagyszabású gyászkíséret megillette Tamás grófot, aki zsenge Ifjú korától kezdve szívvel-lélekkel tűzoltó volt és ebben nagy gyakorlati tudását a győri, budapesti és bécsi hivatásos tűzoltóságnál való tényleges szolgálattal szerezte meg. Tűzoltói tevékenységét Konstantinápolyban, Varsóban, Szentpétervárott és a messinai földrengés utáni mentőmunkálatokban is kifejtette. Mikor itt letelepedett, első útja a tűzoltóság felé vonzotta, úgyszólván szolgálatra jelentkezett. Mint városi és járási tűzrendészeti felügyelő és helyettes parancsnok vette ki részét minden munkából. Gyakorlatoknál, tüzeseteknél és mindig az első volt a vész színhelyén. Jóságos szívvel, emberbaráti mély érzésével, lelkes barátja volt minden tűzoltónak. Az olmódi önkéntes tűzoltó egyesület tiszteletbeli parancsnoka volt. A kőszegi tűzoltóság mai modem felszerelése jórészt az ő lelkes buzdításának és áldozatkészségének az eredménye. Azon nemes gondolkozása pedig, hogy megmaradt vagyonát a kőszegi tűzoltóságra hagyta, mindennél szebben beszél az ő határtalan nagy tűzoltószeretetéről, és hogy viszontagságos életének leginkább a tűzoltás emberbaráti intézménye iránti nemes érzés hatotta át egész valóját. Ennek adott kifejezést a sírnál Erdélyi Ernő győri tűzoltóparancsnok, az Országos Szövetség nevében és Jambrits Lajos polgármester a polgárság, és mint tűzoltóegyleti elnök a kőszegi tűzoltók nevében. Méltó szavak hangzottak el az elhunyt nagy tűzoltóbarát méltatására, aki most örök álmát alussza a temetői kápolna mellett fiatalon elhunyt felesége mellett, arról álmodhatik örök békében, hogy utolsó kívánságának megfelelően e városban odaadó lelkesedéssel fogjak ápolni a tűzoltói intézményt, úgy amint ez az az ő lelkében élt és eszméjének fenntartásában örökké élni fog az ő emlékezete. Az impozáns temetés után a kőszegi tűzoltóegylet mintegy 200 vidéki tűzoltót és 50 küldöttségi tagot vendéglát meg Mayer János vendéglős összes helyiségeiben

gróf Erdődy Tamás a kőszegi temetői nyilvántartásban:

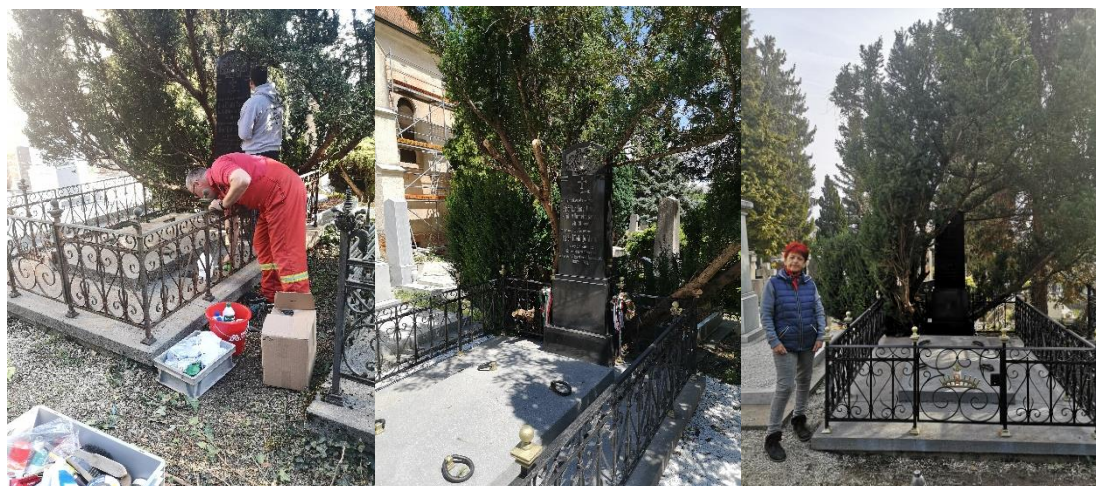
Erdődy Tamás, monyorókeréki és monoszlói gr. Született: Vöröstorony (ma: Rothenthurm, Ausztria) 1887. 07. 01. Meghalt: 1931. április 20. Kőszeg. Császári és királyi kamarás, tűzrendészeti felügyelő, Ferenc József rend lovagja. Győrben, Budapesten és Bécsben végzett tényleges tűzoltói szolgálatot. Konstantinápolyban, Varsóban, Szentpétervárott és a messinai földrengés (1908) utáni mentésnél is dolgozott. Az 1917-ben trónra lépett IV. Károly királyt titkárként és adjutánsként szolgálta. Részt vett a Nyugat-magyarországi felkelésben, illetve IV. Károly első visszatérési kísérletének szervezésében. Kőszegen 1921-ben telepedett le, városi és járási tűzrendészeti felügyelő és a városi tűzoltók parancsnokhelyettese lett. Az olmódi tűzoltók tiszteletbeli parancsnokukká választották.

Sírfelirata a kőszegi temetőben
(a temető kápolnája mellett)

**MONYORÓKERÉKI ÉS
MONOSZLÓI
GRÓF ERDŐDY TAMÁSNE
SZ. ALBRECHT ANTÓNIA ÉLT 30 ÉVET
GRÓF ERDŐDY TAMÁS
CS. ÉS KIR. KAMARÁS
a FERENC JÓZSEF REND LOVAGJA STB. 1887-1931**

Síriját halálának 91. évfordulóján 2022-ben
az Erdődy Tamás Légi és Életmentő Tűzoltó Egyesület felkutatta és felújította.

Tatár József